

เหตุใดเหยื่อการค้ามนุษย์จึงปฏิเสธความช่วยเหลือ¹

ข้อมูลจากเหยื่อการค้ามนุษย์ในยุโรป

คำสำคัญ	ที่ตั้ง: ยุโรป (อัลบาเนีย, มอลโดวา, เซอร์เบีย) หัวข้อ: การค้าหญิงและเด็ก การคุ้มครองเหยื่อ ผลกระทบ ประเภทของการวิเคราะห์: การสัมภาษณ์ผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์
วัตถุประสงค์	เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ของเหยื่อการค้ามนุษย์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการคุ้มครองที่พวกเขาได้รับหรือไม่ได้รับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงศักยภาพในการให้ความคุ้มครองเหยื่อให้ดียิ่งขึ้น
ผู้เขียน	สถาบันฟาโฟ (Fafo) / ออสโล, ประเทศนอร์เวย์ สถาบันเนคซัส / เวียนนา, ประเทศออสเตรีย แอนเนต บรุนออฟสกีส์ ริเบ็คกา เซอร์ทีส์ Anette.Brunovskis@fafo.no Rsurtees@nexusinstitute.net

เหตุการณ์

“นางสาว เอ” ย้ายถิ่นฐานจากเมืองชายแดนในชนบทของเธอไปสู่เมืองใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศเพื่อนบ้าน โดยหวังที่จะหางานทำเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นางสาวเอพบกับสตรีผู้หนึ่งซึ่งบอกว่าจะช่วยเหลือเธอโดยพาไปอยู่ในสถานที่ที่ดีแห่งหนึ่ง และจะช่วยหางานให้ทำ นางสาวเอไม่เข้าใจภาษาท้องถิ่นนั้นดีนัก แต่ก็ยอมรับความช่วยเหลือ – ในที่สุดเธอก็ถูกขายเป็นแรงงานที่ถูกแสวงประโยชน์

ในที่สุด ตำรวจก็บุกเข้าไปตรวจค้นสถานประกอบการนั้น และช่วยพวกผู้หญิงรวมทั้งนางสาวเอออกมาแล้วส่งเธอไปให้ผู้หญิงอีกคนหนึ่ง หญิงผู้นั้นบอกเธอว่าจะให้ความช่วยเหลือ โดยให้ที่พักและหางานที่ดีให้ทำหากนางสาวเอยอมไปกับเธอ นางสาวเอฟังผู้หญิงคนนั้นไม่ค่อยเข้าใจนักเพราะเธอยังไม่รู้ภาษาท้องถิ่นดี ดังนั้นถึงแม้ว่าสตรีผู้นั้นจะเป็นนักสังคมสงเคราะห์จากสถานพักพิงในท้องถิ่นนั้น นางสาวเอก็หวาดกลัวว่าหญิงผู้นั้นจะเป็นนักค้ามนุษย์อีกคนหนึ่ง

เราจะสามารถให้ความคุ้มครองแก่เหยื่อที่คิดว่าเดิมได้อย่างไร รวมทั้งวิธีที่เสนอความคุ้มครองเพื่อไม่ให้เหยื่อเข้าใจผิดว่าเป็นกระบวนการค้ามนุษย์ เราจะทำให้เหยื่อหายตระหนก หวาดกลัว และไม่ไว้วางใจได้อย่างไร และที่สำคัญที่สุดคือ เราจะปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือที่เรามีให้แก่เหยื่อในทุกวันนี้ให้ดีขึ้นได้อย่างไร โดยสามารถช่วยตามความต้องการของเหยื่อแต่ละรายได้ดี ทั้งนี้ได้มีการศึกษาในยุโรป เพื่อค้นหาคำตอบต่อปัญหาที่สำคัญดังกล่าวนี้

¹ รายงาน SIREN ฉบับนี้เป็นบทสรุปของ : Brunovskis, A. & R. Surtees (2007) *Leaving the past behind? When victims of trafficking decline assistance*. Fafo AIS (Oslo) and NEXUS Institute (Vienna). รายงานฉบับนี้ดาวน์โหลดได้จาก <http://www.fafo.no/pub/rapp/20040/20040.pdf>.

ด้วยเหตุใดเหยื่อค้ำมนุษย์บางรายจึงปฏิเสธความช่วยเหลือ และภายใต้สถานการณ์เช่นไรพวกเขาจึงเลือกที่จะปฏิเสธ เรามีบทเรียนบางเรื่องและวิธีการบางอย่างจากยุโรป

ในขณะที่มีผู้ตกเป็นเหยื่อจำนวนมากไม่เคยได้รับข้อเสนอเรื่องความช่วยเหลือ แต่กลับมีหลายรายเช่นกันเลือกที่จะปฏิเสธความช่วยเหลือที่มีผู้หยิบยื่นให้ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น จุดเริ่มต้นของการศึกษาเรื่องนี้คือ หากผู้หญิงและเด็กหญิงที่ตกเป็นเหยื่อปฏิเสธความช่วยเหลือเพราะพวกเขาไม่ต้องการมัน ก็ปล่อยพวกเขาไปโดยไม่ต้องไปยุ่งเกี่ยว ทว่าหากการปฏิเสธนั้นมีสาเหตุมาจากเรื่องอื่น ทั้งที่การช่วยเหลือนั้นไม่มากก็น้อยย่อมเป็นประโยชน์ต่อพวกเขา เราจำเป็นต้องหาทางแก้ไขโดยด่วน เราได้ทำการวิจัยในสามประเทศของภูมิภาคยุโรปตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างเดือนเมษายน – พฤศจิกายน 2549 เพื่อมุ่งศึกษาวิธีการให้ความคุ้มครองเหยื่อ และหาแนวทางดำเนินการเพื่อสามารถสนองตอบความต้องการของประชากรหลากหลาย ผู้ซึ่งจัดอยู่ในประเภทของ “เหยื่อการค้ามนุษย์”

ทำไมเราจึงนำผลการศึกษาจากยุโรปมาเผยแพร่ในเอเชีย ทั้งที่มีความแตกต่างทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมตลอดจนภูมิศาสตร์ระหว่างสองภูมิภาคนี้อย่างมากมาย ทั้งนี้ มีเหตุผลสำคัญสามประการคือ

1. วิธีการและกรอบการวิเคราะห์นำไปสู่คำตอบที่จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการปรับปรุง การคุ้มครองเหยื่อ ไม่เพียงเฉพาะในยุโรปเท่านั้น แต่ในภูมิภาคอื่นด้วย
2. การวิจัยนี้ เน้นย้ำถึงความสำคัญในการเข้าใจความต้องการและการตัดสินใจของผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ซึ่งการนำวิธีที่คล้ายคลึงกันนี้ไปใช้รวมทั้งการวิเคราะห์ สามารถเป็นประโยชน์ต่อการให้ความคุ้มครองเหยื่อได้ทั่วโลก การทำวิธีให้เป็นมาตรฐานเดียวกันยังเป็นผลให้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างประเทศได้อีกด้วย
3. ในขณะที่ความจำเป็น ความปรารถนาและสภาพการณ์ของเหยื่อค้ำมนุษย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจแตกต่างจากของเหยื่อในยุโรป ทว่าความหวาดกลัว การขาดความตระหนัก การต้องจ่ายยอมต่อภาระในครอบครัว และความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม ล้วนเป็นเรื่องที่เหมือนกันทั่วโลก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเข้าใจว่า ปัจจัยต่างๆดังกล่าวสามารถมีผลต่อการตัดสินใจของเหยื่อการค้ามนุษย์อย่างไรบ้าง

พื้นที่ภาคสนามและตัวอย่างการสัมภาษณ์

- ▶ **พื้นที่ภาคสนามคือ :** อัดบาเนียและมอลโดวา (ประเทศต้นทาง) เซอร์เบีย (ทางผ่าน/ปลายทาง/ต้นทาง) สัมภาษณ์ในเมืองหลวงรวมทั้งเมืองและหมู่บ้านที่ถูกคัดเลือก มีการลงพื้นที่ในแต่ละประเทศ ประเทศละสองครั้ง ครั้งละหนึ่งสัปดาห์ การไปครั้งที่สองมีการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้ง รวมทั้งสัมภาษณ์คนกลุ่มใหม่และสถานที่ใหม่ที่ศึกษาไว้ตั้งแต่การลงพื้นที่ครั้งแรก
- ▶ **ตัวอย่างการสัมภาษณ์ :** ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อ และเป็นกลุ่มเสี่ยงจำนวน 52 คน เจ้าหน้าที่รัฐและผู้ที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งทำงานในโครงการให้ความช่วยเหลือจำนวน 90 คน

จำนวนเหยื่อการค้ามนุษย์ที่สัมภาษณ์	39
จำนวนโสเภณีตามถนนที่สัมภาษณ์ โดยสถานะไม่บ่งบอกว่าเหยื่อโดยชัดเจน	13
จำนวนเหยื่อค้ำมนุษย์และโสเภณีที่สัมภาษณ์ 2 ครั้ง	7
จำนวนผู้รับความช่วยเหลือขณะเมื่อมีการสัมภาษณ์	30
จำนวนผู้ที่ไม่เคยได้รับการบ่งชี้ว่าเป็นเหยื่อและไม่เคยได้รับข้อเสนอการให้ความช่วยเหลือ	7
จำนวนเหยื่อผู้ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ	2
จำนวนนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่การแพทย์ นักกฎหมาย และตำรวจที่สัมภาษณ์	90
จำนวนนักสังคมสงเคราะห์ ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ในโครงการช่วยเหลือที่สัมภาษณ์อย่างน้อยสองครั้ง	11

วิธีการ

ขั้นที่ 1: สัมภาษณ์ผู้แจ้งข่าวหลักในองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ และผู้อื่นที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ามนุษย์ภาคสนาม รวม 35 องค์กรในสามประเทศ ซึ่งมีประสบการณ์ต่างๆมากมายในเรื่องการช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์

ขั้นที่ 2: นำผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์มาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผ่านองค์กรที่ทำงานให้ความช่วยเหลือเหยื่อสิทธิขององค์กร ซึ่งการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์นั้น จะเลือกเฉพาะจากองค์กรที่ทำงานให้ความช่วยเหลือเท่านั้น ไม่เลือกจากองค์กรอื่น อาทิ ไม่เลือกจากศูนย์บริการสังคม กลุ่มชุมชน หรือผู้มีบทบาทระดับท้องถิ่นอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นการนำผู้ตกเป็นเหยื่อ ไปแสดงคนต่อชุมชนของพวกเขาคน อันนำไปสู่การสร้างตราประทับและปัญหาอื่นๆ

ขั้นที่ 3: สัมภาษณ์ผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยให้ความปกป้องด้านจริยธรรม เพื่อให้แน่ใจว่าการให้ข้อมูลนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ จึงต้องจัดทำเอกสารเกี่ยวกับโครงการวิจัยเป็นภาษาท้องถิ่นสำหรับผู้ที่มีโอกาสให้สัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ต้องกล่าวข้อมูลนั้นซ้ำระหว่างการแนะนำการสัมภาษณ์ และต้องใช้เวลาไว้ตอนจบการสัมภาษณ์ ในกรณีผู้ให้สัมภาษณ์มีคำถาม และเพื่ออธิบายว่าผู้มาให้สัมภาษณ์จะคิดต่อเราภายหลังได้อย่างไร ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสัมภาษณ์หรือการวิจัย

จริยธรรมและฉันทาคติเรื่องตัวอย่างเมื่อจัดหา เหยื่อการค้ามนุษย์มาเพื่อสัมภาษณ์

มีความแตกต่างไม่น้อยระหว่างองค์กรต่างๆ ในแง่ของความเต็มใจที่จะถามผู้ได้รับประโยชน์ว่าเต็มใจจะเข้าร่วมในการวิจัยหรือไม่ หรือเต็มใจที่จะพูดอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการทำงานและประสบการณ์ในเรื่องที่เหยื่อปฏิเสธการให้บริการ ซึ่งอาจจะไม่ใช่เรื่องที่น่าประหลาดใจ ที่องค์กรซึ่งมีความโปร่งใสในการทำงาน ย่อมไม่เต็มใจนักที่จะแบ่งปันข้อมูลในเรื่องโครงการวิจัยกับผู้ได้รับประโยชน์ และตัดสินใจแทนผู้ได้รับประโยชน์ แทนที่จะให้บุคคลเหล่านั้นตัดสินใจเอง เป็นการยากที่จะกล่าวว่า ข้อมูลของเราจะแตกต่างจากนี้มากไหม หากมีการเข้าถึงผู้ให้สัมภาษณ์โดยสม่ำเสมอระหว่างองค์กรต่างๆและรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงผู้ให้สัมภาษณ์โดยไม่เท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับสิ่งที่องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือควรเป็นที่จดจำในการศึกษาเรื่องการค้ามนุษย์โดยทั่วไป

ทั้งนี้ทำให้มีคำถามด้วยว่า องค์กรใดองค์กรหนึ่งควรมีความสามารถในการควบคุมและตัดสินใจมากน้อยเพียงใด ที่จะให้ผู้ได้รับประโยชน์มีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก ซึ่งรวมถึงการเข้าร่วมในการวิจัยด้วย

การค้นพบที่สำคัญคือ มีเหตุผลมากมายหลายประการในการปฏิเสธความช่วยเหลือ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 เรื่องใหญ่คือ (1) สถานการณ์ส่วนตัว (2) ความยากลำบากในระบบการให้ความคุ้มครองแก่เหยื่อ และ (3) บริบททางสังคมและประสบการณ์ส่วนตัวซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการให้ความช่วยเหลือ

สถานการณ์ส่วนตัวที่ทำให้เหยื่อปฏิเสธความช่วยเหลือ

การรับความช่วยเหลือเป็นการคิดวางแผนการย้ายถิ่นครั้งต่อไป หญิงที่ถูกนำไปค้ากลับคืนสู่บ้านเกิดภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่การย้ายถิ่นฐานครั้งแรก (ซึ่งส่งผลให้ถูกนำไปค้า) เป็นกลยุทธ์เพื่อไปแสวงหาเงิน หรือในบางกรณี เพื่อหลีกเลี่ยงความยากจนที่บ้าน บ่อยครั้งที่ความตั้งใจเรื่องสถานการณ์ที่บ้าน หรือความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้นนั้นยังคงเดิม และหญิงนั้นก็ยังคงต้องการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งอาจเป็นเพราะการเกิดมีหนี้สินอันเป็นผลเนื่องมาจากความร้ายแรงของการค้ามนุษย์ และสถานการณ์ยากเข็ญทางบ้าน ยิ่งไปกว่านั้นเหยื่อการค้ามนุษย์มิใช่จะปลอดภัยจากการถูกนำไปค้า เพียงเพราะถูกพบว่าถูกนำมาค้า นักค้ามนุษย์ยังอาจคาดหวังให้เหยื่อทำเงินให้ตน บางครั้งอาจเป็นเพราะหนี้สินที่เพิ่มทวีขึ้น อันเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการถูกนำกลับมาค้า หรือ

การย้ายถิ่นฐานอีกครั้งหนึ่ง ยิ่งกว่านั้น ในหลายกรณี หญิงที่ถูกนำมาค้าถูกควบคุมด้วยสิ่งกีดขวางทางกายน้อยกว่าอุปสรรคด้านจิตใจ ซึ่งมักอยู่ในรูปแบบของการถูกข่มขู่คุกคาม การถูกส่งตัวกลับบ้านจึงไม่สามารถเปลี่ยนสถานการณ์ของเหยื่อ ซึ่งทำให้นักค้ามนุษย์ และตัวสตรีเองไม่รู้สึกรู้ว่ามีความเสี่ยงมากขึ้น จากการได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้หลุดพ้นจากนักค้ามนุษย์ ถึงแม้โดยทางเทคนิคแล้วจะดูเหมือนว่าเธอผู้นั้นเป็นอิสระจากการถูกนำมาค้าแล้วก็ตาม

ปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวอาจทำให้เหยื่อปฏิเสธความช่วยเหลือ ครอบครัวมีส่วนสำคัญยิ่งในการตัดสินใจในเรื่องการรับความช่วยเหลือ ซึ่งบางครั้งก็เป็นเพียงผู้มีอิทธิพล แต่บางครั้งก็เป็นผู้ตัดสินใจแทนเหยื่อเสียเอง ในหลายกรณีเราพบว่าครอบครัวพยายามโน้มน้าวไม่ให้เหยื่อรับความช่วยเหลือ การปฏิเสธความช่วยเหลือเพื่อที่จะได้กลับคืนสู่ครอบครัวนั้นบางครั้งเกิดจากความจำใจด้วยสถานการณ์ เนื่องจากการรับความช่วยเหลือหมายถึงความยุ่งยากมากมาย เช่น **ความลับสนทางการมณ** เนื่องจากเหยื่อต้องกรพบปะกับครอบครัวเพื่อการปลุกปลอบใจ หรือบางครั้งอาจเป็น **ต้นทุนทางสังคม** เป็นต้นว่าเมื่อผู้ให้บริการขอให้ผู้รับความช่วยเหลือติดต่อกับครอบครัวน้อยที่สุด (อย่างน้อยก็ในช่วงที่พักอยู่ในบ้านพักฉุกเฉิน) และจะพบกับครอบครัวได้โดยอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ เช่นที่สถานีตำรวจ อนึ่งในบางกรณีอาจมี **ผลกระทบทางการเงิน** เนื่องจากการรับความช่วยเหลือหมายถึงว่าเหยื่อไม่สามารถหารายได้อีกต่อไป อย่างน้อยก็ในช่วงที่ยอมรับความช่วยเหลือขึ้นต้น สถานการณ์หรือต้นทุนดังกล่าวอาจเป็นเหตุที่ทำให้เหยื่อการค้ามนุษย์ไม่สามารถรับความช่วยเหลือได้

ยิ่งกว่านั้น เหยื่อมักต้องการกลับไปหาครอบครัวทันทีทันใด แต่อาจได้พบว่าความสัมพันธ์กับครอบครัวไม่เหมือนเดิมอีกแล้ว หรืออาจต้องเผชิญปัญหาที่บ้านบางอย่างที่ทำให้ต้องการความช่วยเหลือ ในกรณีเช่นว่านี้สตรีมักปฏิเสธความช่วยเหลือในเบื้องต้นแต่ต่อมาก็ยอมรับความช่วยเหลือ ซึ่งหมายถึงว่าสตรีต้องมีข้อมูลในเบื้องต้นเพื่อพิจารณาตัดสินใจเลือกขอรับบริการบางอย่างในภายหลัง ในหลายกรณีเมื่อเหยื่อการค้ามนุษย์กลับคืนสู่บ้าน ทางครอบครัวอาจรู้เนื้อหากหรือไม่รู้เลยว่าทำไมสตรีผู้นั้นถึงได้หายไปจากบ้าน หรือว่าได้ไปพบอะไรมาบ้าง ผู้ตกเป็นเหยื่อรู้สึกว่ายากเสียเหลือเกินที่จะบอกกับครอบครัวว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ซึ่งทำให้เกิดความเครียดและเข้าใจผิด โดยทางครอบครัวไม่ตระหนักเลยว่าหญิงนั้นต้องการความช่วยเหลือ

ผู้ตกเป็นเหยื่อไม่ต้องการความช่วยเหลือ ด้วยเหตุผลประการหนึ่งคือหญิงผู้นั้น (และ/หรือครอบครัว) ได้ตัดสินใจว่าไม่ต้องการความช่วยเหลือที่มีผู้หยิบยื่นให้ ในบางกรณีหญิงนั้นอาจไม่ต้องการหรือจำเป็นต้องรับความช่วยเหลือใดๆ และต้องการจัดการกับปัญหาและชีวิตด้วยตัวเอง ในกรณีอื่นๆนั้น เมื่อใดที่เหยื่อต้องการความช่วยเหลือ เธอก็สามารถเข้าถึงแหล่งที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งเป็นทางเลือกอื่นได้ โดยไม่ต้องขอรับบริการที่เป็นทางการจากผู้ที่ทำหน้าที่ต่อต้านการค้ามนุษย์ ความช่วยเหลือดังกล่าวอาจเป็นความช่วยเหลือจากฐานครอบครัวหรือจากเครือข่ายทางสังคม และจากฐานชุมชน หรือไม่ก็จากบริการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยแท้จริงแล้ว เป็นที่เห็นพ้องกันโดยทั่วไปว่าหากมีทางเลือกอื่นเหยื่อจะยินดีขอความช่วยเหลือมากกว่า ดังนั้นความช่วยเหลือซึ่งไม่มุ่งเจาะจงเฉพาะเรื่องการค้ามนุษย์ แต่เป็นการช่วยเหลือประชาชน โดยทั่วไป จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น

ความยุ่งยากในระบบการคุ้มครองเหยื่อทำให้เหยื่อปฏิเสธความช่วยเหลือ

ปัญหาเรื่องข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร การไม่เข้าใจบริการที่ทางการหยิบยื่นให้ คือเหตุผลสำคัญที่ทำให้เหยื่อปฏิเสธการช่วยเหลือ แม้กระทั่งเหยื่อที่ยอมรับความช่วยเหลือ หรือมีทางเลือกน้อยมากนอกจากจะต้องยอมรับความช่วยเหลือ เนื่องจากเป็นผู้ย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย บางคนได้เล่าถึงความสับสนอย่างมากในเบื้องต้นเมื่อเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือ สตรีในกลุ่มที่เราเข้าไปสำรวจ มีความเห็นต่างๆ ในเรื่องที่พักฉุกเฉิน เช่น “บ้านที่มิคนเต็มไปหมด ทั้งเด็กและเด็กหญิง แล้วก็มียกย่องด้วยรูปเต็มไปหมด” “ห้องใต้หลังคาที่มีแต่ข้อและกลอน” “บ้านปลอมๆ” หรือ “บ้านที่มิคนมากมาย” อีกหลายคนไม่แน่ใจว่าตนเองจะถูกนำไปไหนเมื่อขอรับความช่วยเหลือ ไม่แน่ใจว่าจะสามารถไว้ใจผู้ให้บริการหรือตำรวจได้หรือไม่ และอาจถึงขั้นวิตกว่าตนเองอาจถูกนำไปค้าอีกครั้ง ความสับสนดังกล่าวนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะข้อมูลไม่เพียงพอหรือสร้างความสับสน โดยทั่วไปนั้น จะมีการอธิบายถึงความช่วยเหลือด้วยคำบอกเล่าอย่างกว้างๆ และมีเหยื่อเพียงไม่กี่คนที่ได้รับข้อมูลที่เป็นเอกสาร ที่อธิบายถึงทางเลือกในการรับความช่วยเหลือ

ช่วยเหลือ อนึ่งเหยื่อแต่ละรายยังมีสถานการณ์แวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน ตั้งแต่สภาวะทางจิตใจ ความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจ อุปสรรคด้านภาษา ตลอดจนการขาดความรู้และประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือ

การจัดระบบการให้ความช่วยเหลือ ประสบการณ์และภูมิหลังของสตรีและเด็กหญิงที่ถูกนำมาค้าแตกต่างกันอย่างมาก บุคคลที่เราสัมผัสต่างกันทั้งอายุ สถานะทางเศรษฐกิจ ภูมิหลังด้านการศึกษา สัมพันธภาพในครอบครัว ประสบการณ์ด้านการค้ามนุษย์ และอื่นๆอีกมาก ดังนั้นจึงย่อมไม่เป็นการยากเลยที่จะเข้าใจว่า *สูตรเดียวใช้ไม่ได้กับทุกคน* ในแง่ของความต้องการการช่วยเหลือ ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อผู้ที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่เหยื่อการค้ามนุษย์ เหยื่อค้ามนุษย์จำนวนมากปฏิเสธความช่วยเหลือเนื่องจากตัวเองไม่สามารถที่จะเต็มใจในการรับความช่วยเหลือในรูปแบบนั้นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความต้องการโดยเฉพาะของเหยื่อนั้นๆ ไม่มีอยู่ในโครงการ หรือมีละนั้นก็เพราะลักษณะและเนื้อหาของความช่วยเหลือมีไม่มากนัก แต่กลับเป็นเรื่องของการจัดระบบและวิธีการเสียมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นโครงการที่พักฉุกเฉินในตัวเมืองหลวงและห่างไกลจากครอบครัว หรือว่าความต้องการขอมสละเวลามากมาย ซึ่งเหยื่อไม่สามารถยอมรับได้เนื่องจากความจำเป็นที่จะต้องทำงานและอุดหนุนครอบครัว

ข้อขัดแย้งประการหนึ่งคือ สถานการณ์ในการให้ความช่วยเหลือกับเหยื่อนั้น บางครั้งก็ดูเสมือนเป็นกระบวนการค้ามนุษย์ ซึ่งสามารถสร้างความลับซ่องโจและหวาดกลัวอย่างมาก เริ่มด้วยการสัญญาว่าจะให้ความช่วยเหลือ มีการนำเหยื่อไปพร้อมกับข้อเสนอว่าจะช่วยให้เขามีชีวิตที่ดีขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนไม่น้อยกลัวว่าจะถูกนำไปค้ามนุษย์อีก เมื่อถูกนำตัวไปยังบ้านพักฉุกเฉินหรือสถานีตำรวจ ส่วนในกรณีอื่นๆนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือมิได้พิจารณาถึงความหวาดกลัวที่เหยื่อมีต่อนักค้ามนุษย์ เหยื่อมักกลัวเสมอว่า หากคนรับความช่วยเหลือแล้ว จะถูกนักค้ามนุษย์มองว่าไปให้ความร่วมมือกับทางการ อันเป็นผลให้ตนเองและครอบครัวถูกด่าแค้นในภายหลัง

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับประโยชน์ ในบางสถานการณ์นั้นงานวิจัยของเราพบว่าไม่ใช่เหยื่อเสมอไปที่เป็นผู้ปฏิเสธบริการ ทว่าเป็นตัวผู้ให้บริการเองที่ปฏิเสธเหยื่อ ในบางกรณีนั้น เหยื่อจะรู้สึกถึงความช่วยเหลือเนื่องจากการจงใจละเมิดกฎหมาย ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์ถือว่าการปฏิเสธบริการและครอบงำความช่วยเหลือโดยแท้จริง แต่พร้อมกันนั้นก็อาจแสดงให้เห็นถึงความตึงเครียดและการคาดหวังที่ขัดแย้งกันระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ สตรีบางคนรายงานถึงพฤติกรรมที่สร้างปัญหาของเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งรวมถึงการแสดงความเดียดฉันท์และความไม่ไว้วางใจต่อเหยื่อในฐานะ “โสเภณี” “คนต่างชาติ” และ “ผู้ไม่พึงปรารถนา” ในกรณีอื่นๆนั้นเหยื่อเต็มใจจากไป แต่ทั้งนี้ก็เป็นเพราะได้พบว่าสภาพของโครงการนั้นไม่เหมาะสมสำหรับตน ที่พักฉุกเฉินหลายแห่งมีกฎหมายเคร่งครัดและเข้มงวดมาก อาทิบ้านพักฉุกเฉินประเภท “ปิด” ตัวจากโลกภายนอก ซึ่งจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหว จำกัดการใช้โทรศัพท์ และการติดต่อกับบุคคลภายนอกโครงการซึ่งโดยทั่วไปเป็นเรื่องสมเหตุสมผล เนื่องจากจำเป็นต้องปกป้องเหยื่อจากการถูกคุกคามและด่าแค้น อย่างไรก็ตาม ความเข้มงวดเช่นนี้จะเกินไปในหลายกรณี เหยื่อที่ได้รับความช่วยเหลือหลายรายรายงานว่า ความเคร่งครัดดังกล่าวเป็นสิ่งที่ยากจะรับได้และสร้างความลับซ่องโจอย่างยิ่ง ยิ่งกว่านั้น ยังมีบ้านพักฉุกเฉินอื่นๆอีกหลายแห่งที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่เหยื่อได้ โดยไม่ต้องรื้อถอนเสรีภาพและไม่เคยมีรายงานในเรื่องปัญหาความมั่นคงปลอดภัย ทำให้เกิดคำถามว่าเมื่อใดและจริงหรือไม่ ที่มาตรการดังกล่าวจะจัดว่าเป็นเรื่องจำเป็นและเหมาะสม อนึ่งผู้ให้บริการบางรายยังอธิบายด้วยว่า บางครั้งก็จำเป็นต้องปฏิเสธผู้รับบริการ เนื่องจากมีทรัพยากรจำกัด ดังนั้นจึงต้องมุ่งให้ความช่วยเหลือเฉพาะผู้ที่แสดงให้เห็นว่ามีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงได้เท่านั้น

บริบททางสังคมและประสบการณ์ส่วนตัวที่สร้างอุปสรรคต่อการช่วยเหลือ

ความไว้วางใจ ปัญหาเรื่องความไว้วางใจคือเรื่องสำคัญในทุกเรื่องที่เราค้นพบ ในฐานะที่เป็นประเด็นหลักในการตัดสินใจว่าจะรับความช่วยเหลือหรือไม่ ความไว้วางใจคือรากฐานของงานที่องค์กรให้ความช่วยเหลือดำเนินอยู่ เมื่อเราขอให้เหยื่อค้ามนุษย์เข้าร่วมโครงการที่เราไม่รู้จัก หรือย้ายไปอยู่บ้านพักฉุกเฉินที่เราไม่เคยพบเห็นเลย เรื่องสำคัญสองประการ ในเรื่องความไว้วางใจคือ ความหวาดระแวงเรื่องความช่วยเหลือนั้น และการขาดความไว้วางใจเนื่องจากประสบการณ์ที่ได้รับจากความช่วยเหลือครั้งก่อน

ในเรื่องความหวาดระแวงนั้น เหตุอันจำนวนมาก (มักจะรวมถึงครอบครัวด้วย) แสดงความสงสัยไม่มากนักน้อย รวมทั้งความรู้สึกไม่ปลอดภัยต่อวิธีการเข้าแทรกแซงและให้ความช่วยเหลือ บางคนระแวงสงสัยในวิธีการช่วยเหลือบางอย่างโดยเฉพาะ อาทิ ความช่วยเหลือด้านจิตวิทยา ซึ่งสำหรับสังคมของพวกเขาไม่มีคุณค่าอันใด อีกทั้งยังสื่อความหมายในทางลบ บางคนก็สงสัยว่าบริการที่ไม่ต้องเสียเงินนั้น อาจจะทำให้เขาต้องจ่ายหรือเสียเงินในภายหลัง แม้กระทั่งในกรณีที่มีความไว้วางใจเพียงพอนั้น ก็ยังมีความหมายเฉพาะต่อบางคนหรือสำหรับบางองค์กรเท่านั้น ซึ่งทำให้เป็นการยากต่อการส่งต่อไปยังองค์กรอื่นๆ ความช่วยเหลือซึ่งให้ประสบการณ์ในทางลบในอดีต ทั้งภายในกรอบของการค้ำนุญช้และโดยทั่วไป มักมีผลต่อการที่เหยื่อปฏิเสธความช่วยเหลือ เช่นนั้น ดังนั้นจึงควรพิจารณาถึงระดับการให้ผลเชิงลบของประสบการณ์ในอดีตเชื่อมโยงกับปัจจัยอื่นด้วย อาทิ อาจเป็นไปได้ว่าประสบการณ์เชิงลบดังกล่าวคือเรื่องสามัญสำหรับคนในกลุ่มชายขอบ เช่นชนกลุ่มน้อยหรือคนที่เคยเป็น โสเภณีเป็นต้น ด้วยเหตุนี้บุคคลในกลุ่มชายขอบซึ่งตกเป็นเหยื่อการค้ำนุญช้ จึงมักปฏิเสธความช่วยเหลือ

ตราบาปและการกีดกัน การรับความช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นภายในบ้านพักหรือในชุมชนก็ตาม (จากองค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์) สามารถทำให้สตรีนั้นถูกมองว่าเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ซึ่งกลายเป็นตราบาปติดตัวตลอดไป ยิ่งกว่านั้นยังมีผลมิใช่เฉพาะบุคคลแต่ลูกหลานไปถึงครอบครัวรวมทั้งชุมชนนั้นๆด้วย แม้ตราบาปที่เห็นชัดในเรื่องการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์คือการเป็นโสเภณี แต่ก็มีเรื่องอื่นอีกคือการเข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีเรื่องเล่าขานถึง “ความสำเร็จ” ในการลักลอบเข้าเมือง ที่น่าตกใจก็คือตราบาปสามารถเกิดจากการที่สตรีผู้หนึ่งถูกมองว่าเคยทำอะไร มากกว่าที่เธอ *ได้ทำ* หรือ *ได้เป็น* ในสิ่งแวดล้อมหลายกรณีนั้น การเดินทางออกจากหมู่บ้านหรือเมืองนั้นไปด้วยสถานการณ์บางอย่าง ก็อาจเป็นการ “คิดปกปิด” เพียงพอที่จะกลายเป็นตราบาปแล้ว เนื่องจากสตรีผู้หนึ่งได้ก้าวล่วงกรอบแห่งพฤติกรรมอันพึงรับได้ของสตรีโดยทั่วไป เพียงแค่เธอทิ้งหมู่บ้านมาก็ทำให้มีการคาดเดาว่าเธอต้องไปเป็นโสเภณี ทั้งที่ไม่มีข้อบ่งชี้หรือยืนยันใดๆ การได้รับบริการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งอาจเป็นที่ต้องการ (และจำเป็น) ของคนอื่นๆในหมู่บ้านเช่นกัน ก็อาจทำให้เกิดความริษยาและรังเกียจ ซึ่งในที่สุดก็อาจเป็นตราบาปได้เช่นกัน เรื่องนี้ทำให้ต้องมีการดำเนินการโดยเด่นชัดน้อยลง เช่นอาจเปลี่ยนเป็นการให้ความช่วยเหลือต่อกลุ่มเสี่ยงในสังคม แทนที่จะเจาะจงจำเพาะเหยื่อการค้ามนุษย์ รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์ให้ความช่วยเหลือชุมชนนั้น โดยทั่วไป (อาทิ การให้การศึกษา ความมั่นคงทางอาหาร หรือการสร้างความตระหนัก) มิใช่เฉพาะคนใดคนหนึ่งหรือครอบครัวหนึ่งเท่านั้น

เอกลักษณ์กับบทบาทของเหยื่อ ในหลายกรณีการรับความช่วยเหลือทำให้เหยื่อเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับตัวเอง บางครั้งความช่วยเหลืออย่างเดียวกันนั้นผู้รับกลับมองต่างกันคนละด้าน อาทิ หญิงคนหนึ่งให้เหตุผลที่ยอมรับความช่วยเหลือโดยเน้นว่าปกปิดแล้ว เธอเป็นคนสามารถดูแลตนเอง “ฉันไม่ใช่คนที่จะคอยรับอย่างเดียว” เธอกล่าว แต่อีกคนหนึ่งกลับให้เหตุผลว่า “ฉันไม่ใช่คนที่ปฏิเสธทุกสิ่งทุกอย่าง” ซึ่งเป็นการบ่งชี้ว่าเธอจะไม่ยอมเสียโอกาสในการใช้ชีวิตให้ดีขึ้นด้วยความโง่เขลา อีกหลายคนกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวเองภายหลังการรับความช่วยเหลือ เป็นต้นว่า ทำให้มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น หรือรู้สึกว่าการตัวเองควรได้รับโอกาสที่ดีกว่าการถูกล่วงละเมิด และขณะนี้เธอไม่รู้สึกผิดหรือตำหนิต่ออีกเลย

อย่างไรก็ตาม สำหรับคนอื่นๆนั้นเรื่องราวดูซับซ้อนกว่านี้ และมิใช่เป็นเชิงบวกเสมอไป การยอมรับความช่วยเหลือสำหรับเหยื่อการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ ย่อมหมายถึงการยอมรับบทบาทและข้อบ่งชี้ของผู้ตกเป็นเหยื่อ บทบาทนี้มีหลายแง่มุมและดูเหมือนจะมีความขัดแย้งกันเอง ในแง่หนึ่งนั้น เหยื่อการค้ามนุษย์มักจะถูกประทับด้วยตราบาป ขณะที่อีกแง่หนึ่งนั้นการใช้คำพูดถึงประเด็นนั้นๆ บางครั้งเกือบจะเป็นการยกย่องผู้ตกเป็นเหยื่อ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการยากสำหรับหญิงที่ตกเป็นเหยื่อว่าจะวางตัวหรือมีบทบาทอย่างไร ยิ่งกว่านั้นการรับความช่วยเหลือในบางระดับนั้น หมายถึงการรับรู้ผลกระทบหรือน้ำหนักของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นเรื่องหนักหนาเกินกว่าจะแบกรับได้ โดยเฉพาะเมื่อคำนึงว่ากลไกในการปกป้องตัวเองจากประสบการณ์ที่เป็นตราบาปนั้น หมายถึงการปฏิเสธมากกว่าที่จะยอมรับ ดังนั้นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของเหยื่อการค้ามนุษย์ จึงต้องคำนึงถึงบริบทของการค้ำนุญช้เอง และการตกเป็นเหยื่อโดยทั่วไป ตลอดจนการเป็นผู้รับความช่วยเหลือด้วย

ข้อสรุป

เหยื่อผู้ปฏิเสธความช่วยเหลือ แตกต่างจากผู้ที่ยอมรับความช่วยเหลือ ทั้งในด้านสถานการณ์และบุคลิกภาพ เราได้พบว่าเหยื่อส่วนใหญ่จะยอมรับความช่วยเหลือต่อเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้ายมากและไม่มีทางออกอย่างอื่น ในทางกลับกันเราพบว่าผู้ที่มีทางออกหรือไม่ก็มีความมั่นคงอย่างใดอย่างหนึ่ง จะปฏิเสธความช่วยเหลือต่อเหยื่อการค้ำนุญช้อยู่เฉพาะ และจะไปแสวงหาความช่วยเหลือนั้นจากแหล่งอื่น ดังนั้นจึงอาจหมายความว่าบุคลิกบางประการที่บ่งชี้ความเป็นเหยื่อของการค้ำนุญช้อยู่ อาจเป็นบุคลิกที่เห็นได้ในเหยื่อการค้ำนุญช้อยู่ที่ได้รับการช่วยเหลือ และไม่ใช่ว่าเหยื่อผู้ตกเป็นเหยื่อโดยทั่วไป เป็นต้นว่าข้อสรุปที่ว่าเหยื่อส่วนมากมาจากครอบครัวที่แตกแยกหรือล้มเหลว นั้น อาจเป็นเพราะเหยื่อการค้ำนุญช้อยู่ที่มีครอบครัวมั่นคง อาจมุ่งหน้ากลับบ้าน แทนที่จะเข้ามาขอความช่วยเหลือ และด้วยเหตุนี้เราจึงไม่ได้เห็นบุคลิกที่เป็นตัวแทนของคนกลุ่มนี้

ความแตกต่างระหว่างเหยื่อที่ได้รับการช่วยเหลือและที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ มีนัยสำคัญต่อทั้งงานวิจัยและการกำหนดนโยบาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประเมินความช่วยเหลือต่อเหยื่อการค้ำนุญช้อย่างถูกต้อง เพื่อจะได้รู้ว่ากิจกรรมใดได้ผลและอย่างไรที่ไม่ได้ผล อย่างไรก็ตามการประเมินดังกล่าวจะต้องมีชี้แจงแก่พิจารณาผลที่ติดกับเหยื่อที่ได้รับการช่วยเหลือเท่านั้น แต่จะต้องคำนึงถึงคำถามที่ว่า ใครบ้างที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ และเหตุใด อะไรจะเกิดขึ้นกับคนกลุ่มนี้ในระยะยาว มีความแตกต่างอย่างเป็นระบบหรือไม่ระหว่างเหยื่อที่ได้รับการช่วยเหลือและผู้ที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ เหยื่อที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือที่แตกต่างจากที่มีอยู่หรือไม่ รายงานฉบับนี้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงการช่วยเหลือ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเหยื่อการค้ำนุญช้อยู่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือ อย่างที่ตนเองต้องการและจำเป็นที่จะต้องได้รับ

ข้อเสนอแนะบางประการ

จัดทำข่าวสารทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและคำพูดในภาษาที่เหมาะสม และแสดงความน่าเชื่อถือด้วยการรับรู้ปัญหาและความต้องการของเหยื่ออย่างซื่อสัตย์ ประการแรกการติดต่อกับเหยื่อมักเกิดขึ้นภายใต้สภาพที่ไม่เป็นสุขและสับสนอย่างมากในเรื่องที่เกิดขึ้น เท่าๆกับที่ขาดความชัดเจนว่าใครคือผู้ช่วยเหลือที่แท้จริง ความสำเร็จในการหยิบยื่นความช่วยเหลือขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการให้ข้อมูลข่าวสาร และการสร้างความไว้วางใจ ในช่วงเวลาที่เหยื่อกำลังสับสนและทุกข์ทรมาน ซึ่งทำให้มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องของการยอมรับหรือปฏิเสธความช่วยเหลืออันเป็นผลสืบเนื่องของกระบวนการนั้น ข้อความที่เป็นข้อเขียนควรเหมาะสมกับอายุ ภาษา และระดับการศึกษาของผู้รับข่าวสาร ด้วยการอธิบายว่าจะให้ความช่วยเหลืออย่างไร ใครบ้างที่จะเข้ามาดำเนินการ รวมทั้งสิทธิของผู้ตกเป็นเหยื่อด้วย เอกสารที่เป็นข้อเขียนควรถึงมือผู้เป็นเหยื่อ หลังจากที่เหยื่อถูกนำไปคำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เหยื่อเองไม่สับสนในเรื่องที่เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าเหยื่อนั้นจะปฏิเสธความช่วยเหลือก่อนหน้านี้ ในแง่ของการสร้างความไว้วางใจนั้น เรื่องหนึ่งที่ต้องทำคือการบ่งชี้ความวิตกกังวลและลงมือแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้ผู้ตกเป็นเหยื่อทันที เป็นต้นว่าเรื่องเอกสารสำคัญ อาหาร หรือปัญหาเรื่องสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความช่วยเหลืออย่างแท้จริงและตรงต่อความต้องการ ผู้ตอบคำถามส่วนใหญ่ของเราบ่งชี้ว่าตนเองได้รับความช่วยเหลืออย่างเป็นรูปธรรมและตรงต่อความต้องการ เมื่อตัวเหยื่อเองตัดสินใจว่าสามารถไว้วางใจผู้ให้บริการได้ ซึ่งหมายความว่าความไว้วางใจช่วยสร้างความน่าเชื่อถือได้มากกว่าคำพูดที่แสดงถึงความปรารถนาดีต่อเหยื่อ

การพิจารณาภาวะเบี่ยงเบนและข้อจำกัดในมุมมองของเหยื่อ การนำข้อจำกัดต่างๆมาใช้กับเหยื่อต้องมีการแนะแนวและมีเหตุผลชัดเจนคือต้องใช้ข้อแนะแนวในการควบคุมดูแลที่เคร่งครัดอย่างถูกต้อง ขณะเดียวกันก็ต้องปฏิบัติต่อเหยื่อด้วยความเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคล ตามหลักจริยธรรม โดยต้องไม่มีการละเมิดสิทธิของเหยื่อแต่อย่างใด ขณะนี้ยังไม่มีการจัดทำข้อแนะแนวดังกล่าวข้างกันั้นยังควรมีการอภิปรายกันอย่างจริงจัง ว่าการแทรกแซงในลักษณะนั้นๆเหมาะสมสำหรับเหยื่อการค้ำนุญช้อยู่หรือไม่ และควรนำมาปฏิบัติเมื่อใด อนึ่งวัตถุประสงค์ในการบำบัดเหยื่อนั้นคืออะไรและมีประสิทธิภาพพอที่จะบรรลุเป้าหมายหรือไม่ หากต้องนำข้อจำกัดดังกล่าวมาใช้ ควรต้องมีผู้รับคำร้องเรียนต่างๆอย่างเป็นทางการด้วย และควรกำหนดให้ชัดเจนว่าองค์กรใดและบุคคลใดจะเป็นผู้รับผิดชอบ ในกรณีที่มีการละเมิดหรือเกิดปัญหาขึ้น

ความจำเป็นที่จะต้องมีการติดตามตรวจสอบและการรับประกันคุณภาพ งานคุ้มครองเหยื่อนั้นส่วนใหญ่แล้วดำเนินการโดยองค์กรพัฒนาเอกชนและ องค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งมักไม่ต้องรับผิดชอบเสนอรายงานต่อผู้ใดนอกจากผู้บริจาค โดยอาจมีหรือไม่มีเงื่อนไขใดๆต่อการที่จะให้ทุนสนับสนุนต่อไป ในภาคกิจการนี้มีระบบการให้ใบรับรองต่อผู้ให้บริการไม่มากนัก มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานเพียงเล็กน้อย และมีกลไกที่เป็นทางการไม่มากนักเพื่อรับข้อร้องเรียนในกรณีที่มีการกระทำอันมิชอบ ดังนั้นเมื่อประกอบกับการที่เหยื่อจำนวนมากดูเหมือนจะเชื่อหรือคิดว่าความช่วยเหลือเป็นเงื่อนไขที่ผูกขาดหรือบังคับ จึงทำให้เกิดความวิตกกังวลว่าจะมีการยอมรับในสิทธิของเหยื่อหรือไม่ และในบางกรณีนั้นความช่วยเหลือดังกล่าวอาจกลายเป็นการทำให้ผู้เป็นเหยื่อตกเป็นเหยื่อในอีกรูปแบบหนึ่ง ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนเคยประสบและทำให้อื่นๆปฏิเสธความช่วยเหลือ

การจัดสรรทรัพยากรให้พอเพียงและการพิจารณาช่วยเหลือที่จำเป็น รวมทั้งครอบครัวของเหยื่อผู้ได้รับความช่วยเหลือ ซึ่งอาจช่วยบรรเทาการปฏิเสธความช่วยเหลือ ด้วยเหตุผลที่ต้องการให้เหยื่อกลับบ้านมาช่วยรับภาระและตอบสนองความจำเป็นของครอบครัว สิ่งนี้อาจเป็นเหตุช่วยลดความไม่ไว้วางใจของครอบครัว รวมทั้งความไม่เชื่อถือในเรื่องความช่วยเหลือ และกับบุคคลผู้ให้บริการ การอนุญาตให้พ่อแม่พาลูกของตนมาเข้าโครงการให้ความช่วยเหลือก็มีความสำคัญเช่นกัน แม้จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าควรจะทำอย่างไร อย่างไรก็ดีเนื่องจากผู้ให้บริการจำนวนมากต้องต่อสู้ดิ้นรนกับการขาดแคลนทรัพยากรด้านการเงิน ซึ่งความจำเป็นและต้องการของเหยื่อ (รวมทั้งจำนวนของเหยื่อด้วย) มักจะมากกว่าทรัพยากรที่ผู้ให้บริการมีอยู่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดสรรเงินทุนให้เหมาะสมและพอเพียง

การพัฒนาโครงการซึ่งไม่มีการบังคับและไม่เป็นการสร้างตราขาย การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์สามารถกระทำได้โดยไม่เป็นการสร้างตราขายมากนัก หากเป็นการบูรณาการกับการบริการสังคม ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการช่วยเหลือต่อกลุ่มเสี่ยงทางสังคมมากกว่าที่จะเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ การเปิดโอกาสเพื่อให้ความช่วยเหลือโดยผู้รับไม่จำเป็นต้องลงทะเบียนและต้องเข้ามาพำนักในบ้านพักฉุกเฉินกลาง อาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่าสำหรับเหยื่อจำนวนมากซึ่งรู้สึกวุ่นวาย ไม่อาจจะทิ้งพ่อแม่หรือลูกๆไว้เบื้องหลัง หรือสำหรับผู้ที่ไม่อาจสูญเสียรายได้ในขณะที่เข้ารับความช่วยเหลือ

โปรดหารายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับงานของ Fafu Institute แห่งนอร์เวย์ หรือสถาบัน NEXUS แห่งออสเตรเลีย โดยติดต่อนักวิจัย อาวุโส (Anette Brunovskis และ Rebecca Surtees) ตามที่อยู่ในหน้าแรกของเอกสารนี้ สำหรับรายละเอียดเรื่องโครงการ SIREN ของ UNIAP โปรดติดต่อ Paul Buckley ได้ที่ paul.buckley@undp.org

SIREN คือโครงการที่สนับสนุนโดย

โครงการความร่วมมือสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์

สำนักงานบริหารโครงการประจําภูมิภาค (UNIAP/RMO)

อาคารสหประชาชาติ ชั้น 7 B

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

ประเทศไทย

www.no-trafficking.org

